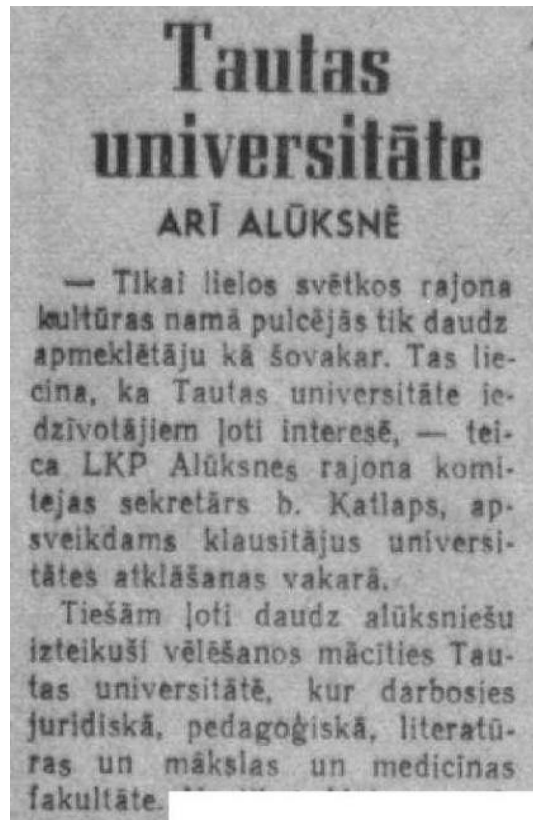

Nākamais stāsts par mums ir no 1960.gada 2.decembra “Padomju Jaunatnes”, kam seko paziņojums 1961.gada 7.janvārī laikrakstā “Padomju Alūksne ”

ATMIŅAS

Jānis Līcis, Alsviķi

Vienmēr un visur, kur darbojās vai darbojas tautas universitātes, tās bijušas sabiedriskas mācību organizācijas vispārējā izglītības un kultūras līmeņa celšanās, arī specifisko zināšanu sniegšanai plašiem sabiedrības slāņiem. Tās kopš 19.gs.beigām darbojās Rietumeiropā un ASV, vēlāk arī cariskajā Krievijā un tās Baltijas guberņās, arī Latvijas brīvvalstī, ja pieminam vien rakstnieci, tulkotāju un domātāju Zentu mauriņu un Mūrmuižu (pie Valmieras), kur starpkaru periodā viņa vadīja tautas universitāti, kas atjaunota darbojas arī mūsdienās.

Padomju Savienībā bija kultūras tautas universitātes, Latvijā kopš 1950.-to gadu beigām tās vadīja Republikāniskā tautas universitāšu (TU) padome, Alūksnes rajonā darbojās rajona tautas universitāte ar medicīnas, literatūras un mākslas, pedagogijas un juridisko fakultāti. Kā visai toreizējai izglītības sistēmai, arī TU noteicošā bija komunistiskā ideoloģija, taču praktiskās ievirzes fakultātes, kādas veidojās arī Alūksnes rajonā, deva lielu ieguldījumu iedzīvotāju izglītošanā. Mūsu rajonā jūtams pārrāvums TU darbībā bija pēc lielas daļas Alūksnes rajona pievienošanas Gulbenes rajonam. Tad šeit darbojās nosauktās fakultātes vai filiāles un vēl dažas citas.

Jauns posms Alūksnes TU darbībā sākās pēc tās atkal dibināšanas 1967.gada 17.oktobrī, to vadīja padome 20 cilvēku sastāvā, rektore – pedagoge un rajona izpildu komitejas priekšsēdētāja vietniece Ārija Cimbule, viņai 2-3 vietnieki. Ā.Cimbule TU vadībā, liekas, bija līdz tās pastāvēšanas beigām 80.-jos gados vai nedaudz vēlāk. 1968.gada maijā jau bija 10 fakultātes, vēlāk to skaits pieauga līdz diviem desmitiem. Bez minētajām fakultātēm aktīvi darbojās lauksaimniecības ekonomikas, dārzkopības, ceļu, padomju celtniecības, sadzīves kultūras, tirdzniecības ekonomikas, teātra mākslas, kinomākslas, autotransporta un dažas ar spilgtu komunistiskās ideoloģijas ievirzi – padomju sadzīves tradīciju, zinātniskā ateisma, militāri patriotiskās audzināšanas, sabiedriski politiskā, jaunatnes, starptautisko attiecību, arī tautu draudzības un proletāriskā internacionālisma fakultāte.

Kā lektori darbojās vietējie skolotāji un citu rajonu speciālisti – ārsti utt., bet bieži brauca arī vieslektori, piem., no Bulduru dārzkopības tehnikuma, universitātes. Lekcijās plaši izmantoja kinofilmas, praktiskās nodarbības notika slimnīcā, bērnu dārzos, skolās, kultūras namā, bieži pieredzes braucienos ārpus rajona robežām. Visu darbība norisa sabiedriskā kārtā, neviens nesaņēma nevienu rubli. Labākos fakultāšu dekānus un lektoros “stimulēja” ar dažāda “stipruma” goda rakstiem suvenīriem dažu rubļu vērtībā un ziediem. Piemēra dēļ minēšu apbalvotos un balvas 1971./72.māc.gada noslēgumā 1972.gada maijā. Tad TU darbojās 18 fakultātes ar 55 filiālēm un 2512 klausītājiem. Apbalvoto (daudzo) vidū aktīvākie TU bija partijas komitejas 2.sekretārs Edmunds Temps, prokurors Antons Vilnis, skolotāja un dārzkopības fakultātes dekāne Anna Antona, dekāne Anna Celmiņa, finanšu nodaļas vadītāja Ilga Jānīte, slimnīcas galvenais ārsts un ilggadējais veselības (medicīnas) fakultātes dekāns Gints Skulte utt. Suvenīri – pildspalvas 4 rubļu vērtībā, dekāniem Jānim Mustam un Vilim Voičim – riekstu sitamie 5 rubļu vērtībā, A.Celmiņai – piespraude 10 rbļ. vērtībā. Par suvenīriem izdoti 199,74 rubļi, droši vien no rajona izpildu vai partijas komitejas līdzekļiem.

Man saistība ar TU ir kopš 1959./1960. mācību gada, kad apmeklēju TU nodarbības Daugavpils pedagoģiskajā institūtā, bet strādāju par audzinātāju Bērnu audzināšanas kolonijā. Alūksnē 1985.-1987.gadā mācījos un beidzu žurnālistikas fakultāti. Jāpiebilst, ka visi TU pasākumi aktīvi tika reklamēti avīzē “Oktobra Karogs”, TU bija sava rubrika un logo, aktīvi lektori bija redaktori Argots Staris un Jānis Skopiņš, arī Anna Celmiņa. 1979. un 1980. gadā Alūksnes muzejā darbojās TU vēstures un pieminekļu aizsardzības fakultāte, kuru es vadīju. Abosursos lekcijas vadīja rajona prokurors Antons Vilnis par pieminekļu aizsardzības juridiskajiem aspektiem, bet mēs ar Oļģertu Bieti – par pieminekļu kategorijām. Mans lauciņš bija arheoloģijas un vēstures pieminekļi – Oļģerta – arhitektūra un māksla, bija arī citi lektori. Konkrēto pieminekļu iepazīšanas nolūkā gājām uz luterāņu baznīcu, skatījām objektus pilsētā un parkā, bet otrā kursa noslēgumā 1980.gada 25.maijā klausītājiem sarīkojām ekskursiju pa Gaujas nacionālo parku Cēsu rajonā, apskatījām Āraišu ezerpili, kuru bija iecerējis un īstenoja vēstures zinātņu doktors (vēlāk) Jānis Apals, ar kuru kopā 1964.gadā bijām ekspedīcijā pa Latvijas ezeriem, meklējot senās pāļu celtnes. Kā gids mums bija Jānis, arī iepazīstot Cēsu ordeņa pili. Cēsu muzejā (pilī), Ungurmuižā un Straupes pilī gids bija Cēsu muzeja zinātniskais līdzstrādnieks, lielisks stāstītājs Jānis Dronis, kurš drīz pēc tam traģiski gāja bojā.

Pārcilājot Alūksnes TU materiālus, kas atrodas Alūksnes muzejā, sapratu, ka vēsturnieku, skolotāju vai citu profesiju pārstāvju pienākums būtu apkopot visu TU pastāvēšanas vēsturi, jo būs saskarsme ar lieliskiem un gudriem cilvēkiem, būs aizkrāsots vēl viens mūsu vēstures baltais plankums.

Irēna Kalniņa, Alūksne 01.02.2021

Mana darbavieta bija Alūksnes 1. vidusskola. Vēl mācījos neklātienē augstskolā, lai iegūtu bibliotekāra augstāko izglītību. Biju arī skolas arodorganizācijas vadītāja. Tur vajadzēja risināt dažādus darbinieku strīdus jautājumus. Lai likumīgi tos atrisinātu, tad bija jāzina daudz juridisku jautājumu.

Kad jau bija izveidojusies Alūksnē Tautas universitāte, kur bija arī Juridiskā fakultāte, tad es tur iestājos. Tas bija pirms beidzu augstskolu 1965.gadā. Lekcijas notika tagadējās ģimnāzijas zālē. Lektorus pēc uzvārdiem neatceros, bet nodarbības vadīja gan darba tiesībās, gan civiltiesībās, gan krimināltiesībās. Lekcijās ietvēra dažādus interesantus gadījumus, daudz diskutējām. Bijām arī vecajā tiesas zālē (tagad Benevilla) uz kādu tiesas sēdi. Lekcijas lasīja gan no tiesas darbiniekiem, gan prokuratūras. Man interesēja arī medicīna, bet mācīties neatlika laika augstskolas dēļ.

Tautas universitāte bija augstā līmenī, ja neapmeklēja regulāri nodarbības, līdz dokumentam netika. Toreiz cilvēkiem bija nopietna attieksme. Pēc divu gadu mācībām izsniedza apliecības.

Rūta Cukure, Alūksne 26.01.2021

Tautas universitātē iesaistījos 1962.gadā pēc slidinājuma vietējā avīzē. Lektori bija vietējie. Iestājos dārzkopības fakultātē. Tur bija tāda skolotāja Antone, viņa bija arī mana skolotāja skolas laikā. Tautas Universitātē bija jāmacās divi gadi, varēja arī vienlaicīgi mācīties citā fakultātē. Šeit man likās interesantāk kā literatūra un māksla. Mācīja praktiskas lietas –

Mācības notika dažādās pilsētas vietās. Uz šiem pasākumiem no grāmatu veikala, kur strādāju, nesām arī pārdot grāmatas – grāmatu galds.

Juridiskās notika Tautas tiesas mājā (tagad „Benevilla”). No juridiskās fakultātes saglabājusies foto, kur esam aizvesti uz kriminālistikas muzeju, tad pat bijām arī morgā. Noslēgumā tad arī tapa kopbilde.

Tautas universitāte bija ļoti populāra.

Visu zemju proletārieši, savienojieties!

ALŪKSNES
TAUTAS UNIVERSITĀTES
KLAUSITĀJA
APLIECĪBA

№ 102.

Pils. Pelše Rūta
(uzvārds, vārds, tēva vārds)

dzim. 1940. g.
(gads, mēnesis)

izglītība vidējā
apmeklē

ALŪKSNES TAUTAS
UNIVERSITĀTES

Literatūras un
Mākslas fakultāti

Tautas universitātes
padomes priekšsēdētājs H. Konevics

Fakultātes dekāns Baris

1960. g. » 24. novembris

Piezīmes

Visu zemju proletārieši, savienojieties!

ALŪKSNES TAUTAS UNIVERSITĀTE

Tautas kultūras augšup-
ēju Partija uzskata par
uzvarošās komunisma celt-
niecības rītu.

N. S. HRUŠČOVŠ

APLIECĪBA

№ 175

Izdota

Pelnei R. 7.

ka viņa 1962. gadā beidza

**Alūksnes
Tautas universitātes**

*Literatūras un
Mākslas*

fakultātes 2 gadīgo kursu

Tautas universitātes
padomes priekšsēdētājs

Fakultātes dekāns

Alūksne 1962.

A. Čerņiņa

M. End.

24. aprīlī

LATVIJAS PSR - ЛАТВИЙСКАЯ ССР

APLIECĪBA
УДОСТОВЕРЕНИЕ

APLIECĪBA

Izdota Сухина
Рита
ka viņa 1966. gadā iestājās Arhitektūras
Alūksnes
tautas universitātē un 1967. gadā pabeidza minētās
universitātes sociālās
kultūras
fakultātes pilnu kursu.

Sabiedriskais rektors

O. Rautenbergs

Sabiedriskais dekāns

Ule

Alūksnē 1967. gada 28. aprīlī.
(pilsētā)

Reģistrācijas Nr. 9.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Выдано _____

в том, что он _____ в 196 _____ году поступил _____ в

народный университет _____

и в 196 _____ году окончил _____ полный курс факультета

названного университета.

Общественный ректор

Общественный декан

Город _____ 196 _____ г.

Регистрационный № _____

LATVIJAS PSR - ЛАТВИЙСКАЯ ССР

Аплиесība
СВИДЕТЕЛЬСТВО

LATVIJAS PSR TAUTAS UNIVERSITĀŠU PADOME

APLIECĪBA

Izdota Cukurei Rutai
(uzvārds, vārds, tēva vārds)

ka viņa 196..... gadā iestājās

Alūksnes raj. T U
sadzīves kultūras fakultātē
(universitātes un fakultātes nosaukums)

un 196...9. gadā beidza šīs fakultātes pilnu kursu.

Piešķirta

2.9.1969
(sabiedriskās kvalifikācijas nosaukums)

Reg. Nr.

Reiķevs
Tautas universitātes
sabiedriskais rektors

A. Jansons
Fakultātes sabiedriskais dekāns

СОВЕТ НАРОДНЫХ УНИВЕРСИТЕТОВ
ЛАТВИЙСКОЙ ССР

СВИДЕТЕЛЬСТВО

Выдано
(фамилия, имя, отчество)

в том, что он..... в 196..... году поступил..... в

.....
(название университета)

и в 196..... году окончил..... полный курс факультета

Присвоена общественная квалификация

.....
(название общественной квалификации)

..... 196..... г. Общественный ректор
народного университета

Регистр. №.....

Общественный декан
факультета

Аргументация

СВИДЕТЕЛЬСТВО

Latvijas PSR

Alūksnes rajona Lauksaimniecības
(Republikāniskās, pilsētas, rajona
Tautas universitāte
(tautas universitātes nosaukums)

APLIECĪBA Nr. 10

Izdota Čukurs Rūta Jāņa m.
(uzvārds, vārds, tēva vārds)

ka viņš a 19 72. gadā iestājās

Alūksnes rajona Lauksaimniecības
(tautas universitātes nosaukums)
ITU dārzkopības fakultātē
(fakultātes nosaukums)

un 19 75. gadā sekmīgi beidza šīs fakultātes pilnu kursu.

Tautas universitātes
rektors Bērtis

Fakultātes dekāns Beif

19 75. g. « 23. » maijā

Латвийская ССР

Сельскохозяйственный Народный
(наименование республиканского, городского,
университет Алуксненского района
районного народного университета)

СВИДЕТЕЛЬСТВО № 10

Выдано Чукурс Руте Яновне
(фамилия, имя, отчество)

в том, что он a в 19 72. году поступил a в Сельскохозяйствен-
ный ИУ Алуксненского района
(название народного университета)
факультет садоводов
и факультета

и в 19 75. году успешно окончил a полный курс обучения.

Ректор народного университета Р. Изергилс

Декан факультета Beif

« 23. » мая 19 75. г.

Тип. «З. Р.». Зак. № 3167 250000

TU juridiskās fakultātes klausītāji ekskursijā Rīgā pie kriminālmilicijas murga durvīm

Velga Podniece, Alūksne 27.01.2021

Vēlos dalīties savās atmiņās par tautas universitātes darbību Alūksnē. Par tautas universitātes pirmsākumiem atceros tikai to, ka mana mamma apmeklēja juridisko fakultāti. Viņa strādāja Alūksnes rajona izpildu komitejā vispārējā nodaļā un gribēja papildināt savas zināšanas.

Es tajā laikā vēl mācījos Alūksnes 1.vidusskolā. Vēlāk strādāju SCO un 1976.gadā iestādes telpās sāka darboties Alūksnes rajona kultūras TU sadzīves kultūras fakultāte. Daudzi izteica vēlēšanos tajā darboties un mācīties., pārsvarā gan sievietes. Mums tika lasītas lekcijas par dažādu tautu tradīcijām, bet pamatā – latviešu. Tikām iepazīstināti ar ģērbšanās, uzvedības kultūru. Stāstot par galda kultūru, tika izmantoti trauki. Katra lekcija bija labi sagatavota un papildināta ar uzskates materiāliem. Pēc lekcijas noklausīšanās bija praktiskā nodarbība. Ar prieku atceros zinošās kultūras darbinieces Annas Celmiņas lekcijas, kurās viņa mums sniedza vērtīgus padomus.. 1978.gada 17.maijā notika sirsnīgs mācību kursa pabeigšanas pasākums. Katram klausītājam tika izsniegta apliecība par fakultātes pabeigšanu. Mana apliecība ir Nr. 255 no 1978.gada 17.maija ar Alūksnes rajona DDPIK Kultūras nodaļas zīmogu un Annas Celmiņas parakstu. Iegūtās zināšanas vēlāk noderēja dažādās sadzīves situācijās.

Latvijas PSR
Alūksnes rajona
(Republikāniskās, pilsētas, rajona)
Kultūras TU
tautas universitātes nosaukums
APLIECĪBA Nr. *255*
Podniecei Velgai Hugo m
Izdota _____
(uzvārds, vārds, tēva vārds)
ka viņa *1976.* gadā iestājās
Kultūras TU
(tautas universitātes nosaukums)
sadzīves kultūras fakultātē
(fakultātes nosaukums)
un *1978.* gadā sekmīgi beidza šīs fakultātes pilnu kursu.
Tautas universitātes
rektors _____
Fakultātes dekāns *Helmina*
19 *78.* g. *17. maijā*

Латвийская ССР
(наименование республиканского, городского,
районного народного университета)
СВИДЕТЕЛЬСТВО №
Выдано _____
(фамилия, имя, отчество)
в том, что он _____ в 19 _____ году поступил _____ в _____
(название народного университета
и факультета)
и в 19 _____ году успешно окончил _____ полный курс обучения.
Ректор народного университета _____
Декан факультета _____
« _____ » _____ 19 _____ г.
Тип. «З. Р.». Зак. № 3167 250003

Ārija Duncce, Annas bibliotēkas atskaite

Sadarbība ar Tautas Universitātes pedagogijas fakultātes filiāli Annas 8-gad.skolā darbojas Tautas Universitātes pedagogijas fakultātes filiāle, kurā katru gadu vecāki papildina savas zināšanas. Fakultātei izstrādāts konkrēts plāns katram mācību gadam, kurā kurā bibliotēku uzaicināja par noteiktiem tematiem izlikt grāmatu izstādes un rīkot grāmatu skates. Esmu šādās nodarbībās izlikusi grāmatu izstādes - Cilvēkam visā jābūt skaistam, Skolēnam nepieciešams veselīgs uzturs, Skolēna fiziskā attīstība un higiēna un grāmatu skates - Vecāku loma bērnu audzināšanā un citus. Jāatzīmē, ka šīs uz dažām stundām izliktās izstādes guva vislielāko efektivitāti. Referrāts un pārrunas par par katram cilvēkam saistošiem jautājumiem lika ieskatīties arī grāmatu klātā un gandrīz katrs klausītājs paņēma pa grāmatai, lai iedziļinātos audzināšanas sarežģītos jautājumos. Pats lektors parasti norādīja, kur par attiecīgiem jautājumiem var izlasīt un pārdomāt arī mājas apstākļos. Gatavojoties šīm nodarbībām, protams apgādāju arī lektoru arto literatūras klāstu, kāds ir manā rīcībā.